Václav Bárta
Ilustrace Zuzana Dreadka Krutá

KNÍŽKA O MOTÝLECH

čtení pro prvňáčky

bambook

Přečtěte si také...

Václav Bárta
Ilustrace Zuzana Dreadka Krutá

KNÍŽKA O MOTÝLECH

čtení pro prvňáčky

bambook

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy
Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude ***trestně stíháno****. Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou* ***bez souhlasu nositele práv zakázány****.*

Václav Bárta

KNÍŽKA O MOTÝLECH

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou bambook
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 234 264 401
www.grada.cz
jako svou 9339. publikaci

Ilustrace Zuzana Dreadka Krutá
Odpovědná redaktorka Veronika Hrabánková
Grafická úprava Antonín Plicka
Zpracování obálky Antonín Plicka
Počet stran 80
Vydání 1., 2024

Vytiskla tiskárna FINIDR, s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2024
Cover Illustration © Zuzana Dreadka Krutá, 2024

ISBN 978-80-271-7420-1 (pdf)
ISBN 978-80-271-5298-8 (print)

Obsah

Předmluva 6
Babočka admirál 9
Bělásek řeřichový 13
Modrásek obecný 19
Jasoň červenooký 23
Žluťásek čičorečkový 27
Pestrobarvec petrklíčový 33
Stužkonoska modrá 37
Lišaj smrtihlav 43
Batolec duhový 47
Zelenáček šťovíkový 53
Babočka paví oko 57
Babočka bílé C 63
Bělopásek dvouřadý 67
Soumračník čárkovaný 73
Dlouhozobka svízelová 77

Předmluva

Kdybyste se naučili mluvit se zvířaty jako já, mohli byste si myslet, že máte vystaráno. Že se můžete dát do řeči s kdejakým čtyřnohým kamarádem. Pochrochtat si třeba s divokým vepříkem, povřeštit s opicí nebo se i trochu poštěkat doma s Alíkem.

Ono to popovídání může mít řadu podob. Ale nemáte jenom zvířata o čtyřech nohách. Taky se musíte snažit porozumět třeba rybám. To musíte mlčet a odezírat. Dívat se jim na tlamičky a jak mávají ploutvemi, když se od nich chcete něco dozvědět. Tak tohle všechno už celkem zvládám. Říkal jsem si, že se další řeči učit nemusím… To jsem ještě netušil, jak moc se pletu.

Dostal jsem nabídku, abych napsal knížku o motýlech. Tak! A teď si, chlapče, poraď. Motýli nevydají hlásku, ale ani nemlčí. Motýli ševelí! A ševelit jsem se neučil ani jsem to nikde nepochytil. Nějaký čas jsem nevěděl, co s tím. Pořídil jsem si

atlas motýlů. Prolistoval jsem ho od admirála až po zelenáčka. Dozvěděl jsem se ledacos zajímavého. Ale na napsání knížky to nebylo. V dobré knížce se totiž nemůžeme dočíst jen to, jak je tenkterý motýl velký, jakou má barvu křídel nebo kde a kdy se vyskytuje. Zajímavá knížka potřebuje osobní zážitek. Ale kde ho vzít, když si s tím motýlím ševelením nedokážu poradit?

Tak jsem seděl nad atlasem a myslel jsem na to, že tu nabídku na vydání knížky o motýlech odmítnu.

„Ahoj, strejdo," ozvalo se mi za zády.

Byla to Anička, dcera kamarádky mojí ženy a kamarádka našich kluků. Je pěkně zvědavá a moc ji zajímalo, jak to mám s tím atlasem a motýlky. Řekl jsem jí všechno, co už víte. Poslechla si to, zatvářila se jako velká a řekla, že mi pomůže. Uděláme to tak, že mi Anička všechno o sobě a o motýlech vypovídá, já pak k tomu něco dodám, sepíšu to a dám to do knížky. Takže jsem tu knížku o motýlech nakonec přece jenom napsal.

Babočka admirál

První usedla na kopřivu babočka kopřivová. Chvíli nato babočka bílé C. Po ní se objevila babočka osiková. Nějakou dobu se čekalo na babočku paví oko. Vracela se domů z daleka. Další, babočka bodláková, přiletěla až z Afriky, z dálky největší. Na jednu z baboček se ale čekalo nejdéle. Na tu, která měla dorazit ze Středomoří a byla ta nej-o-če-ká-va-něj-ší.

Ano, je to babočka admirál. Ta patří k největším denním motýlům u nás. A řadí se také k nejsilnějším a nejchytřejším. Babočka admirál je létající klenot naší přírody.

Proběhlo náležité uvítání babočky admirál. A po něm pohoštění nej-chut-něj-ší-mi listy kopřivy. Pak přišel na řadu hlavní bod setkání.

Všechny babočky, jak tu byly, ohrožovala vosa.

„Říkáte, že vosa je prevít," začala babočka admirál. „To mi nemusíte říkat. Sama jsem si užila, co dokáže.

Jednou na mě na francouzské riviéře dostala zálusk. Zahnala mě až na moře. Na moři právě kotvil válečný křižník. Sebrala jsem všechnu sílu a hnala jsem se k němu. Pak jsem zamířila k hlavni děla. Že se tam schovám. Ale na poslední chvíli jsem proklouzla kolem.

Vosa myslela, že jsem se v hlavni schovala, a vklouzla dovnitř. Dělo bylo nabitý," rozohnila se babočka tak, že přestala mluvit spisovně. „Tak jsem to dělo vodpálila. A vosa teď lítá kdovíkde. Seběhli se námořníci, salutovali a volali na mě: ‚Bravo, admirále!'"

Babočky poslouchaly s vytřeštěnýma očima, ani nedutaly.

„Jo, a k tý vaší vose," pokračovala admirálka. „Neříkali jste, že bydlí v opuštěný myší díře?"

Ostatní babočky přikývly.

„Udělejme to s ní jako já s tou vosou na křižníku. Akorát ji ne-vy-stře-lí-me. Počkáme, až zaleze do díry, pak ji něčím ucpeme a bude to."

„Admirál má ale skvělé nápady!“ řekly si ostatní babočky sborem.

Když vosa zalezla do díry, ucpaly ji drnem. Pak se spokojeně rozletěly ke kopřivám, aby svoje vítězství oslavily.

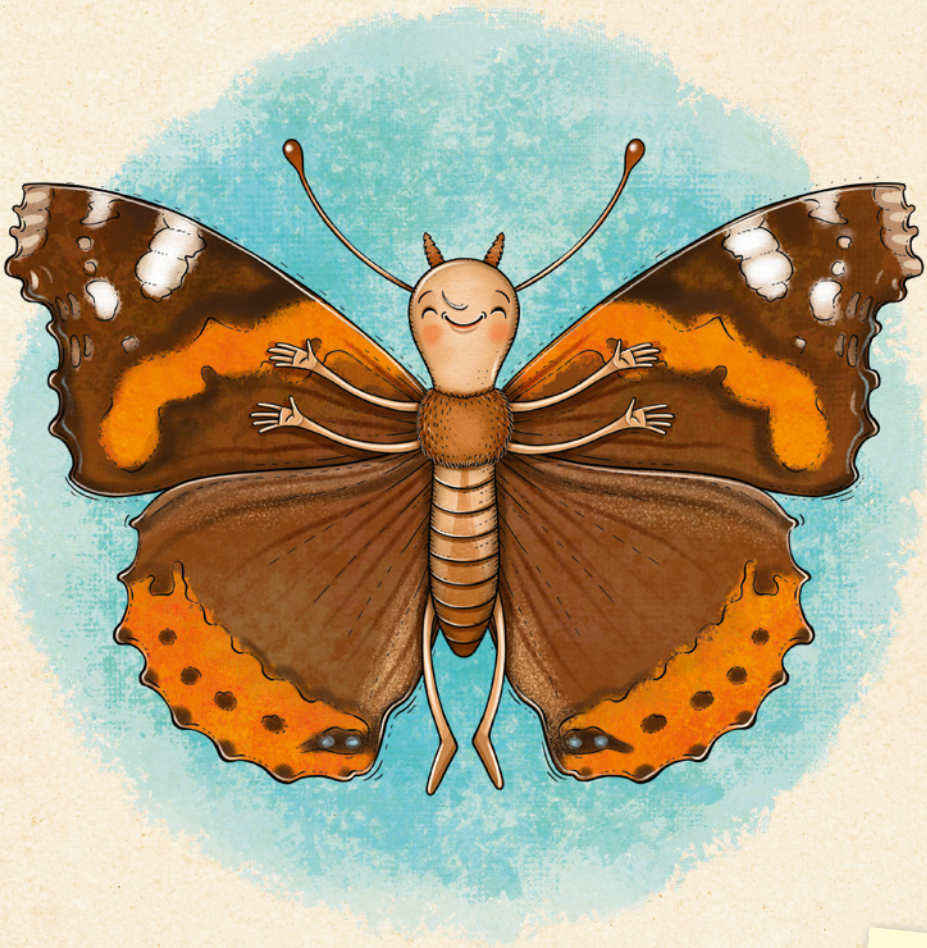

Netušily, že za zády jim letí, zatím nezpozorován, vosí roj.

Říkejte si, kdo chce, co chce,
budu básnit o babočce,
která není jedna z tuctu.
Budí obdiv, respekt, úctu.
Pro všechny je admirál,
co by za to jiný dal!

Bělásek řeřichový

Měli jsme skvělého pana učitele. Všichni jsme ho milovali. Pan učitel řekl, že je venku krásně, a otevřel okno. Měli jsme hodinu matematiky. Tenkrát jsme jí říkali počty. Brali jsme násobení. Pan učitel mě vyvolal a chtěl vědět, kolik je tři krát dva. Dva krát dva jsem uměl. Ještě jsem k tomu připočítal dva, když se na okně usadil motýl.

„Pane učiteli, motýl," vyhrkl jsem. A byl jsem zachráněn. Pan učitel zapomněl na počty.

A hodina se proměnila v přírodopis.

„A vida ho!" potěšil se pan učitel. „Je krásně bílý. A když je krásně bílý, tak je to, Vašku?"

„Tak je to bělásek," odpověděl jsem celou větou.

Pan učitel mě pochválil a dodal: „Pozná někdo podle žlutých lemů na křídlech, jaký to je bělásek?"

Nikdo se nehlásil. Tak nám pan učitel prozradil, že je to bělásek ře-ři-cho-vý. „A ten žije hlavně kde?" zeptal se.

ŘEŘICHA SETÁ
ZVEB
FUTBAL

A najednou jsme měli zeměpis.

Dozvěděli jsme se, že bělásek řeřichový žije téměř po celé Evropě. A pan učitel nám řekl, jak se jmenují některé země. Třeba Německo nebo Francie, to si pamatuju. Připadalo mi zvláštní, že pan učitel nezmínil Ameriku.

Než jsem ho však stačil upozornit, zeptal se nás, jestli víme, proč se bělásek jmenuje řeřichový.

A měli jsme zase přírodopis.

„Už víme, že se běláskovi říká řeřichový, protože řeřicha je jeho oblíbené jídlo. Třebaže chutná mírně na-hoř-kle. Může se přidat do salátu nebo na chleba s máslem nebo třeba do tvarohu. Jistě jste pochopili, že je dobrá a zdravá nejenom pro motýly. Že je řeřicha skvělá bylina.

Vidíte, bylina," zamyslel se pan učitel. „To jsme sice ještě neprobírali, ale můžete si pamatovat, že po b píšeme ypsilon."

A měli jsme češtinu.

„Řeřicha, řeřicha,“ opakoval si pan učitel. „To máme dvě ř v jednom slově. A třicet tři stříkaček stříkalo přes střechy… to máme šest ř.“

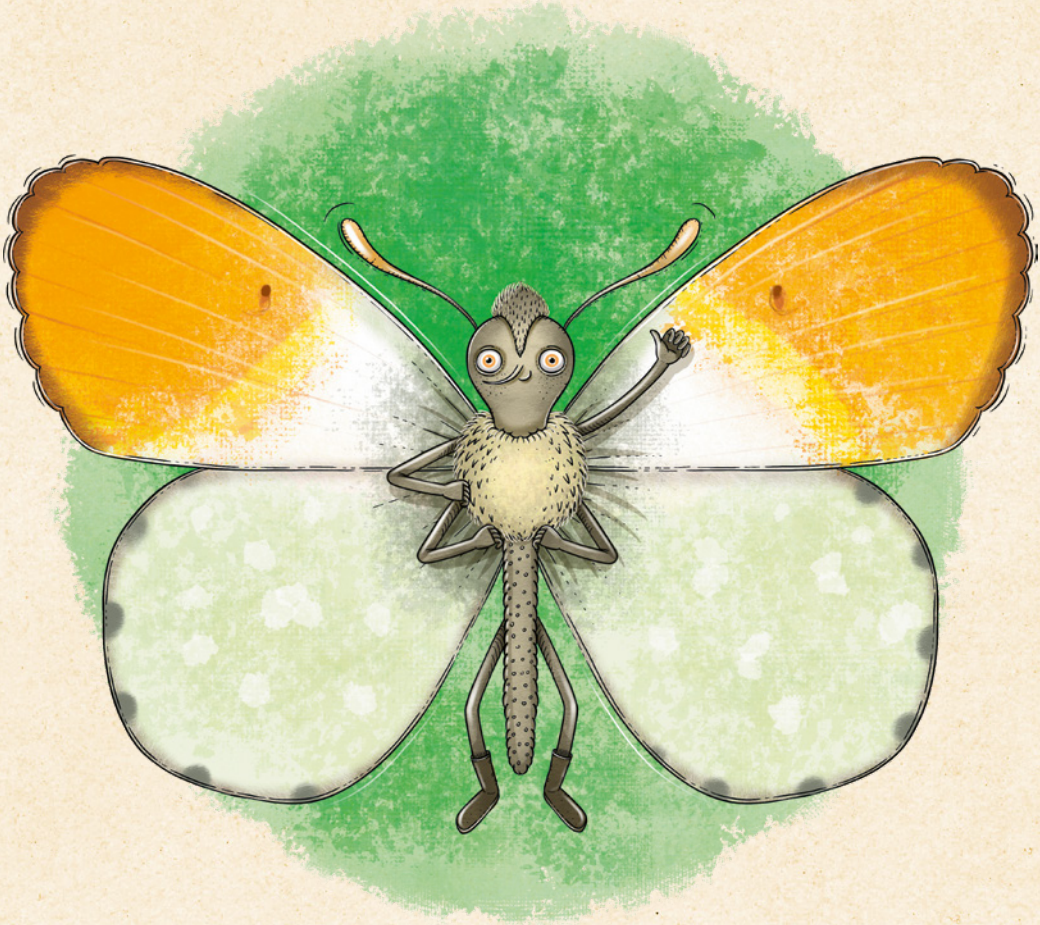

A byli jsme zpátky v počtech!

„Vašku, já jsem na tebe nezapomněl,“ sdělil mi pan učitel. „Kolikrát bys musel násobit dvě řeřichy, aby ti vyšlo šest?“

Vyhrkl jsem: „Třikrát, pane učiteli,“ a dostal jsem konečně jednou jedničku.

A bělásek řeřichový zavrtěl hlavou, zvedl se z okna, zatřepal křídly a letěl si po svých.

„Bělásku, znáš tu, jak si letí bělásek,
a jak si letí, třepe se mu ocásek?“
Bělásek ignoruje moje třesky plesky,
kdopak ví, jestli vůbec umí česky.
Motýlek drží sosáček a nic neříká.
Bělásku řeřichový, řekni řeřicha!

Modrásek obecný

Povídání o modráskovi začíná u Modrovouse. Modrovous byl francouzský šlechtic. To je pravda. Co se o něm vypráví dál, to si klidně mohl někdo vymyslet. Jistě se ale ví, že Modrovous měl krásné, dlouhé, modré vousy. A že byl ve vězení v jednom ne-jme-no-va-ném zámku. Co se už ale neví, je, že z toho vězení toho mo-dro-vou-sé-ho Modrovouse vysvobodil modrý motýl modrásek.

To bude určitě pravda, protože jinak by toho Modrovouse ani nenapadlo, aby pro modráska uspořádal náramnou slávu. A protože byli ti dva pěkně domodra, byla i celá sláva namodro.

Konala se pod modrým nebem, poblíž statného modřínu, na louce plné modrých květin. Z těch známějších kytek tady byly fialky, pomněnky, kosatce, chrpy, koukoly, ladoňky, oměje, šalvěje, modré sasanky, zvonky, lupiny, stračky, máčky, macešky a levandule. Z těch méně známých

modřence, povijnice, o-ře-cho-kří-dlo-vce, lobelky. Z okrasných pak lotosy, frézie, hor-ten-zi-e, orchideje a astry. A navrch unikátní modré růže.

Rozkvetlá louka s modrými kytkami pod modřínem je pár kilometrů od Modravy. Modravský starosta pan Modrý pozval na modráskovu oslavu i představitele spřá-te-le-ných obcí Modrá u Uherského Hradiště, Modřice u Brna, Modřovice u Příbrami, Modřejovice u Rakovníka a Modřany. Přijeli i zástupci obce Modra ze sousedního Slovenska.

Modrovous jako dík za osvobození připravil opravdu krásný modrý zážitek. Nebude to jenom lehké pohlazení modrých lučních květů. Hosty pobaví Kocour modroočko a s ním Fifi Modrá punčocha. A nakonec čeká na návštěvníky stylové pohoštění. Zrající sýr modřenín a kapr na modro.

Tolik bylo třeba říci úvodem. A teď už čekáme na příchod oslavence.

Modráska se ale nikdo nedočkal. Ani Modrovous. A takový to byl krásný modrý den!

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Knížka o motýlech**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.